

समयत्वेन तत्प्रधानकाव्येऽतिकरुणचित्तस्यैवाधिकारात् ॥ ऋषेः करुणचित्तत्वजिज्ञासयेव पूर्वभृगुदत्तशापस्य पुनरुक्तत्वकरणेन दार्ढ्यसंपादनाय च मुनेर्दक्षिणाय च भगवा
नुराम एव निषादरूपेण पश्यतो मुनेः पुरतस्तमनादृत्य कौंचं रक्षोविशेषरूपं जघान ॥ ततस्तदिच्छावशादंतर्यामितया तथा प्रेरणाच्च महानथर्मोयमनेन कृत इति रुषा पापमते निषाद
यत् त्वं काममोहितं कौंचमिथुनात् मिथुनीभूतात् कौंचयुगात् विभक्तमेकमवधीः तच्च मपि शाश्वतीः समाः आयुः शेषभूतानि बहूनि वर्षाणि प्रतिष्ठां स्वस्त्रीसाहित्येन स्थि
तिं इह लोके मागमः माप्रामुहि किं त्वत्पल्यकालमेव तथा वास एकमिथुनीभावपर्यंतमिति यावत् इति शप्तवान्मुनिः ॥ एकमवधीरित्युक्तेर्यथा सत्वया स्त्रीविरहितः कृतः साचनाय
कहीनाकृता तथा त्वमपि प्रियया स्वभार्यया हीनो भव ॥ सा च त्वया हीना भवत्विति पर्यवसानं ॥ अगम इत्यङ्गमस्तुमाद्योगेऽप्यर्पत्वात् ॥ तस्य रक्षोरूपत्वं तु एतदुत्तरं ब्रह्मणः सका
शात् सकलरामवृत्तांतज्ञानवरलाभोत्तरकालं कृते तस्मात्तु मिथुनादेकमिति श्लोके वैरनिलय इति विशेषणेन सूचितं ॥ रक्षःस्वेव तस्य लोकदृष्ट्या वैरनिलयत्वप्रसिद्धेः निषादस्यापि
प्राणिपुनर्वैरं किंत्वा हाराद्यर्थमेव तद्धननमिति प्रसिद्धेश्च अतएवारण्यकांडे मृगयाव्यसनमुपक्रम्य विनावैरं चरौ द्वेति तृतीयं यदिदं रौद्रं परप्राणाभिर्हिंसनं ॥ निर्वैरं क्रियते मोहात्तच्च
तेसमुपस्थितमिति च वक्ष्यति ॥ त्रीण्येव व्यसनान्यद्यकामजानि भवन्तुनेति चोपक्रमे उक्तं ॥ नन्वीदृशो र्थस्त्वया केन मानेन निर्णीत इति चेत् शृणु ऋष्यक्षरस्यारस्यात् ॥ तच्चाग्रे स्फु
टं ॥ तत्र संदेहश्चेत्स्यांतर्यामिणं पृच्छ ॥ तदुक्तं पाद्मे शिवशिवासंवादे रामवैभववर्णने चतुर्विंशोऽध्याये ॥ ततो जानपदः कश्चित्पामरः काष्ठविक्रयी ॥ स्ववधूगर्हणद्वारा वणस्य गृ
होपितां गर्हयामास वैदेही दुर्वृत्तोलोकनिंदकः ॥ तच्छ्रुत्वा देवि चारेभ्यो भीतो लोकापवादतः ॥ आहूय लक्ष्मणं प्राहरामो राजीवलोचनः ॥ शृणु मेव च न गुह्यं सीतासंत्यागकारणं ॥
वाल्मीकिनाथभृगुणाशप्तोऽस्मि किल लक्ष्मण ॥ तस्मादेनांत्यजाम्यद्यजनेनैवात्र कारणमिति ॥ तथास्कां दे पातालखंडे अयोध्यामाहात्म्ये तत्रत्यतीर्थाश्रमवर्णनप्रस्तावे ॥ शापो
क्त्या हृदिसंतप्तं प्राचेतसमकल्मषं ॥ प्रोवाच वचनं ब्रह्मा तत्रागत्य सुसत्कृतः ॥ न निषादः स वै रामो मृगयां चतुर्मागतः ॥ तस्य संवर्णने नैव सुश्लोक्यस्त्वं भविष्यसि ॥ इत्युक्त्वा तं जगामा
शुब्रह्मलोकं सनातनः ॥ ततः संवर्णयामास राघवं यं थकोटिभिः ॥ कोटिभिः शतकोटिभिः चरितं रघुनाथस्य शतकोटिप्रविस्तरमित्यन्यत्रोक्तेः ॥ तच्च संपूर्णं ब्रह्मलोके इत्येतद्वं
इह तु कुशलवोपदिष्टा चतुर्विंशतिसहस्रीत्यलं ॥ योगवासिष्ठे तु शापांतराण्यप्युक्तानि तथाहि ॥ सनत्कुमारो निष्काम अवसत् ब्रह्मसद्गनि ॥ वैकुण्ठादागतो विष्णुस्त्रैलोक्याधिप
तिः प्रभुः ॥ ब्रह्मणा पूजितस्तत्र सत्यलोकनिवासिभिः ॥ विनाकुमारं तं दृष्ट्वा मुवाच प्रभुरीश्वरः ॥ सनत्कुमारस्तव्योसिनिः कामो गर्वचेष्टया ॥ अतस्त्वं भव कामार्तः शरजन्मेति